

UNGAHIKTUMUT HAVAKTIKHAQHIURNIKKUT ATUGAKHAQ

HAVAKTULIQIYITKUT

PIDJUTAA

Nunavut Kavamanga (GN) havakhimaarniaqtun amigairyumirutikharnik Inuit havaktukharnik piyaangatlu hivunikhangit talvani Naunaitkutmi 23mi talvani *Nunavut Nunaqaqqaqhimayunik Angirutaani*, unalu akuktauhimangitunik auladjutikharnik akhurnaqtunik ikayuutikharnik Nunavunmiunun.

Tamna Ungahiktumit Havaktukharhiuqtut Atugakhaq tunihyuq havaktittinirmik havaktukhat unghahiktumit nunavunmit aihimavingani tadjakaffuk (kiklillanga) pipluni. Pittaarninnga kikliqaqtuq ayuittiaqtunut havaktiliriami havaakhat unalu Ministait angirutingit ihariagiyauyuq naunaipkariami havaakhat pittaarumi unghahiktumut havaaq. Una Atugakhaq tajinaq ihuaqhautit ihuaqhiyaagani qayaknaqtunik ayuruirutinik akhuurutinik GN-kuni ahiqpanilu havaat angiqtauniaqtut ihuaqhaqhimayuni.

HIVUNIKHALIURUTIKHAT

Una maligaq pihimayuq hapkunanga ilumuurutiyauyunit:

- *Qanuqtuurniq* - nutaanguqhimajunik ikajungnikkullu: Hivituniqaqtuq havaktikhaqhiurnikkut takupkaijut GN-kut pinahuaqtainnik amigaigjuumidjutikhanik havaktulijitkut angumadjutikhanik ihuaqtumik kivgaqtuidjutikhanik Nunavunmiunun.
- Ungahiktukkut havaktighaqhiuqtut ihuaqhaidjutikhat pihimayughat uvaluuniin ihuaqhiyuumiqlugit kivgaqtuutit tuniyauyut Nunavunmiunun.
- Ungahiktukkut havaktighaqhiuqtut piliuqtughaungitut ilaliutihimayunik akiligakhanik uvaluuniin qayangnautinik hapkununga GNkunun pittiaqlugit quyaginaq maniliqinikkut, auladjutit, uvalu qayangnautikkut ihumagiyauyut.
- Hivullitijakhaa GN-kut havaktiqarianginni Nunavunmi GN-kunni havagviinni. Ungahiktukkut havaktighaqhiurniq tadjakaffuk ikayuutikhaq uqautigiyaangani kitut ihariagiyauyut havaktughaqhiurnikkut ayuqhautiqarniit.

UUKTUUTIT

Atulirvikhaa Ublua: Tattiaqnaqtuq 12, 2023

Angirutautigijakhaa: Tattiaqnaqtuq 12, 2026

Makpirnia 1 haffuma 7

Una Atugakhaq turaangajuq havaktukhanik kavamani havaktut inikhat aturlugit *Kavamani Havaktut Maligarjuangani*.

NAUNAJAUTIT

Havagviat – tukiqaqtuq havagviujuq imaaluuniit kavamatkunni timingit GN-kuni, malikhugu Naunaitkutaani A uumani *Kavamatkunni Havaktinginnun Maligaq*.

Tugliit Angajuqqaq – Ministaup Tuglia havagviani, Atanilluaq Tukimuaqti Havaktiluunniit kavamatkunni timiqutimi imaaluunniit inuk Ministaupluni munarijuq uumunnga *Kavamatkunni Havaktinginnun Maligaq* tikkuqaqhittaaqtuq imaatun Tugliit Angajuqqaq.

Havaaq – tukiqaqtuq atauhiq naunaittuq havaamik angiqtauhimajuq inikhaq uqattiaraninganik sainiqtauhimajuq havaktittijumit havagviujumit/kavamani timigijainit havaktullu tikkuqaqhijullu aadjikutaqanngittumik havaam naahautimik.

Ajungnavjaktuq Havaktiqagianganik Havaktikharmik Havaangit – havaktiqangittut talvuuna pihimangittukkut akittaqtuni (ngit) itquumajumik ajurnarhivaktun ajurnarhinirmilu havaktikharhiuriami ajuitunik havaktikhamik talvani aularaanginaqtuq hivitunirmi.

Taiyauhimayut Havaaq – ayuittiaqnikkut havaat tapkua piyariaqaqtut taiyauhimayunik naunaitkutunik uvaluuniin naunaitkutunik atugianganani ilauyut kituni maligani, maniliqinikkut, nalunaqtuliqinikkut, havautinik, hananikkut hananikkut, uvalu hananikkut.

Ungahiktumit Havaktitauyut – havakti havaktitauyuq havagiami hilataanit GN-kut havakvinga najugakharni pihimayuq havaamut.

Ungahiktukkut Havaktighaqhiuqnikkut Angirutit – havaatigut katulaak, atiliuqhimayuq havaktimin, atanguyamin, uvalu tuglia atanguyamin uvaluuniin havaktimin, tapkua ataniudjutiqaqtut naunaiyaqhimayut unghahiktukkut havaatigut katulaat.

Havakti – inuk havaktuq havaktitaujurluuniit havagviup kavamatkunniluunniit timiqutimi titiqqihimajuq uvani Naunaitkutami Ami uvani *Kavamatkunni Havaktinginnun Maligarmi*. Naunaittiarutikhanut, "Havaktut" ilaujut havakhiaanginaqtut, ilanganu-uplut, havakhimaanginnaqtut, kikliqaqtut, ukiutigut, havakaffuktut uvvalu himmautaujut havaktit.

Munariyauhimmaaqtut – ilauyut nutaqqiqiviit, inirnikhat munariniq, munariyaillu aanniartiqqtunik ilamiknik munaqtilluuniit timimitigut ayurhauutilgit.

HAVAAT MUNARIYAKHATLU

Ministaujut Katimajjit

- Ministat ihivriungniaqtait ihumagilugillu tukhirutit unghiktunun havaktikharhiurnikkut havaglutiklu qanuriliurutikhanik.

Minista Havaktulijitkunut

- Tamna Minista Havaktuliyit kiuyukhaq talvunga Atanguyam Katimayiinun talvuuna auladjutikharnik uminga Atugakharnun.

Tugliq Minista Havaktulijitkutmi (HR)

- Tuukliuyuq Ministauyuq Havaktulijitkutni havaaqaqtuq Ministauyunit titiqiqidjutiliqinikkut atuliqniginiklu uuma Atugakhap, unalu pivalianiganik aulanikut maliktakhangit ahiiniklu ikayuutunik ihuaqtunik atuqtakharnik.

Minista Tuglia Nunalingni Kavamatkunnilu Pivikhaqautikkut (CGS)

- Una Tukliq Minista CGS-kunni munariniqaqtuq ikajurnikkut GN-kut qaritaujaliqidjutainnik aullaqtitaujun unghiktunun havaktinun.

Tuglirijaa Minista Kiinajaliqijitkunnut

- Tuukliuyuq Ministauyum Kiinajaliqijitkunnit havaaqaqtuq ihuaqtumik manikhaakhanik ikayuuhiakhaniklu ihuaqhatiaqhimayunik havaktunit havaktitauyaagani ahinit havaani.

Tukliit Angajuqqaat

- Tukliq Angajuqqaatmunariniqaqtuq pipkainikkut havagvingit/kavamatkunni timiqutiit maliktakhainnik uumannga Atugakhami.
- Munarilugit naunairlugillu naunaiyainiq ittuq tamainnut unghiktunut havaktittiyut havakvikmini/kavamatkunni timiqutigiyangani.

Atangujat

- Havaqatigiyakhait havaktit havaktut unghiktukkut piyaangini auladjutikkut ihariagiyayut piyaulutik uvalu ihuaqtumik ikayuutunik uvalu ikayuutunik tuniyayut havaktinun.
- Naunaiyaiyukhat ihuaqtumik havakhimaaqtunik munagidjutikharnik havaktunik havakhimaaqtun avaliqangitumik.

Havaktiit

Atulirvikhaa Ublua: Tattiaqnaqtuq 12, 2023

Angirutautigijakhaa: Tattiaqnaqtuq 12, 2026

Makpirnia 3 haffuma 7

- Havaqatigijakhait atan'ngujatik havaqulugit ihuaqtumik havagvingmi ihuaqhailutik pivakhutik ihariagijamingnik hivulliutilugit aulapkaidjutikhanut ihariagijaujunik atuqujauhimagjuniglu.
- Piqaqtukhaq pihimalunilu havakvikmik piyait ihariagiyauyut uumannga Atugakharni.
- Piyariaqaqat, havaktit pipkaqtaghait GNkut ihivgiuqlugit havagviit pittailinirmun uvaluuniin hulaqutinun ihivriurutingnik pidjutikharnik. Una ilaugiaqaqtuq piksaliuqtauyukharnik.

MALIGAKHAT

Hunaligliqaak Maligakhat

1. Ungahiktukkut havaktikhaqhiuqtut ihumagiyauniaqtut ayungnaqtunun havaktighanik taiyauhimagyunik havaanik GN-kunni.
2. Ungahiktukkut havaktikhaqhiuqtut ihumagiyauniaqtut havaatigut kitunun pihimagyut tadjakaffuk havaktukhaqhiuqtut ikayuutikhat piyariaqaqtut Ministat angigutaitigun, hivuani aularutitinagu havaakhatigut akitaqtautinani.
3. Taapkuanginnait qanurittun havaakhat angiqtauhimagyut unghahiktuni havaktikhaqhiurnikkut nuipkaqtauttaqtun imaatun.
4. GN-kuni inikhat Atanguyani, Angayukhiit Ataniluat, Akunngani Ataniuyut, Titiqijjiingitlu Ikayuqtuiyut katitirutingniitun ilaulimagitut ihumagiyauyaagani ahiqpani havaktitauliriagani ihuaqhaidjutingnik.
5. Ungahiktumi havaktikhaqhiurnikkut pijaungittuq himmautaujukhamik GN-kut havaktikhaqhiuqnikkut imaalu havaktikhaqhiurnikkut havaktaunikhanik. Hivulliullaqtukhat Havaaktikhaqhiuqtut Atugakhaq atuqtaujukhat unghahiktukkut havaktikhaqhiurnikkut.
6. Havaktit havaktitauyut havagiamingni unghahiktumit malikhugu Atugakhaq pilimaittuq Nunavunmi Ukiuqtaqtumiutat Ikayuuhiakhait, Iglumiuyut Ikayuuhiakhait, imaaluuniit aallanik piyumalaqhutit atuqtaulayut avikturmianni havaktiinut.
7. Ungahiktukkut havaktitaulimaitut angiqtaulimaitut havagiami unghahiktumin hilataani Kanatap.

Angiqtauniq Ungahiktuni Havaktikhaqhiurnikkut

1. Havagviit apiqhuutit unghahiktunun havaktighaqhiuqtut havaktauyukhat hapkunuuna Tukhiutikkut Ihumaliugutinun Ministanun ihumagiyainun.
2. Tukhiutit unghahiktukkut havaktikhaqhiurnikkut tuyuutauyut Ministanun imaa tukhirlutik havagviit/kavamatkunni timiqutinun malikhugit Ministat tuyuutait havauhiit tapkua atuqtauyut ihuaqhaffaariangini.
3. Ihuarninnga iliuriami una Maligaq, havakvingit/kavamatkunni timiqutigiyangit tuniinarialik Apirhuutimik Ihumaliuqtunut amihunik atauhiqmit havaakhamik, tuniyuq naunaittumik ikayuutikhamiklu titiqqanik ilaliutihimayukhat tamainnut havaakhamut apiriyauyuq unghahiktumut havaktittiniqmut ihumagiyauuniq.
4. Havakviuyuq Havaktuliyiyinit pivalianiaqtut timiuyumi ilituqhautinik qanuringinik ahiiniklu havauhiqnik aulapkariagani ihivriunqiganik Tuukhiutit Ihumaliurutinik havakviuyunit/ inuit timiqutainit.
5. Ihivriuriangani atuliqlugilu ahiqpani havaktikhaqhiuqniq tukhiut, Havakviuyuq Havaktuliyiyinit ihivriunqiaqtait havaam naunaiyutait ihumagilugilu pijutauyut ukualu:
 - Ihuarninga havaakhap unghahiktukkut havaakhanut;
 - Titiraqhimajut havaktukhaqhiuqtut uvvalu pihimanikkut hapkunani GN-kuni;
 - Havakviup qanuriningania; unalu
 - Iluani uvalu inungnun hulaqutiyut.

Havaktukharhiuqniq uvalu Pukukhutiklu Havaktikharnik

1. Ministat angirutaatigut, havaktikhaqhiuqtut havagviit/kavamatkunni timigiyait havaqatiginaqtait Havaktikhaqhiuqtut Havagviat Havaktuliyiyitkut tautuktutilutik havaakhamik nunamingni uvalu piyaaqqat unghahiktukkut havaktakhanik. Piqarniaqtuq qanuriliurutikhanik talvani havaami ihuarniaqtuq ihumagijaujaami ataani Nunavunmi-Tamaat Havaakhaqtittinikkut Atugakhami.
2. Ungahiktukkut havaktit havaktitauniaqtut hivituniqaqtumik pingahuni ukiuni.

Tungahuktitihimaarniq Ungahiktukkut Havaktit

1. Akimajuq uuktuqtuq havangniaqtuq unghahiktumi, talvannga Ungahiktumi Havaktikharhiurnikkut Angirutit sainiqtaujukhaq qanurinningani havaakhami.
2. Havaktikhaqhiuqtut havagviit/nunallaani timigiyait havaqatiginiqtaut Havagviit Kiinauyaliqiyit (Akiliuharutit Ikayuutillu) ukualu Nunalingni Kavamatkunillu Pivikhaqautikkut ihuaqharingini havaktit havagiamingni unghahiktukkut, hilataani Nunavut.
3. Havakti havakhimaaqpaktut maliqaluni tamainnun GN-kut atugakhait uvvalu havauhiit taapkua uuktungniaqtut havakti havaktuq havaqatigijangit Nunavunmiutat.
4. Havakhimaanginaqtuq GN-kut havakti nakuuyumik uuktuqtuq piumagumilu havagiami unghahiktumi, pilimaittut nuutiqtiriami akingit.
5. Ungahiktuni Havaktukhanik himmautaungittuq nanminikharnik munaridjutikharnik ihuaqhaidjutingnik. Taima ilauligumik Avaliqangitunik Havaktukharnik Angirutikharnik, tamna havakti aulatituyukhaq munagiluniluuniit ihuaqtumik ihuaqhaidjutikharnik munagidjutikharnik nutaqqanun allanikluuniit munagidjutiqaqtunik humiliqaak pigiaqagumik.

PILARUTINGIT MALIGALIURVIKMI HIVULIQTINGIT

Hunavaluk uumani atugakhami pijakhaq kikliqariami pilaarutinga Ministait Katimajjit ihumaliuriamingni qanuriliuriamingniklu pimmariktumik pijait ihariagijanginnik atugakhap.

INGILRAJUN ATUQTANGITNI

Una Atugakhaq atulirniaqtuq ublunganin angirutimi aturuirlunilu Tattiarnaqtuq 12, 2028mi, pidjutiqarluni pilaarutainni Ministait Katimajiinnin.

ILAUJUT MALIGAT UVVALU ATANIQTUIJIT

Kavamatkunni Havaktinut Maligaq

Amirnaqqimut Maligaq

Kanatami Inungnun Pilaarutainut Maligaq

Nunavunmi Inungnut Pilaarutait Maligaq

Piinariaqarnirmun Kangiqhidjutit Munaridjutillu Hiamitiqtailinirmun Maligaq

Kavamatkuni Havaktiit Angirutigihimajangit – Nunavut Havaktingit Katimajjigut

Kavamatkuni Havaktiit Angirutigihimajangit – Nunavut Havaktingit Katimajjigut - QECKUT

Atulirvikhaa Ublua: Tattiaqnaqtuq 12, 2023

Angirutautigijakhaa: Tattiaqnaqtuq 12, 2026

Makpirnia 6 haffuma 7

Kiinaujaliqinirmut Auladjutkhanut Ikajuutikhaq
Makpigaaq – Ilaungitut Havaktut uvalu Angayughiit Atanguyat
Havaktuliqijitkut Makpiraanga